

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **N. T. T. H.**, zastoupená Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 7. 2020, č. j. 57 A 45/2020 - 61,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobou ze dne 26. 3. 2020 se žalobkyně domáhala u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) soudní ochrany proti nečinnosti žalovaného, konkrétně požadovala, aby krajský soud uložil žalovanému povinnost vydat do 30 dnů od právní moci rozsudku rozhodnutí o žádosti o vydání zaměstnanecké karty. Podáním ze dne 2. 7. 2020 vzala žalobkyně žalobu pro pozdější chování žalovaného zpět, protože žalovaný v mezidobí dne 19. 5. 2020 ve věci rozhodl. Krajský soud řízení v záhlaví označeným usnesením zastavil (výrok I), žalobkyni vrátil část zaplaceného soudního poplatku (výrok II) a žalovanému uložil povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 13 342 Kč (výrok III).

II.

[2] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení krajského soudu v zákonné lhůtě kasační stížnost. Namítl, že mu krajský soud neumožnil vyjádřit se ke zpětvzetí žaloby, v čemž spatřuje vadu, která měla za následek nezákonnost napadeného usnesení.

[3] Stěžovatel nepopíral, že až do přelomu měsíce února a března 2020 byl ve věci žalobkyně nečinný. Popíral však svou nečinnost v okamžiku podání žaloby. Poukazoval na skutečnost, že krizovým opatřením Vlády ČR uvedeným v čl. I bod 4 usnesení vlády č. 198 ze dne 12. 3. 2020 (vyhlášeno pod č. 71/2020 Sb.) bylo stěžovateli uloženo řízení o

žádosti přerušit. Bylo tak zřejmé již v tento den, že stěžovatel nebude moci vydat rozhodnutí o žádosti žalobkyně a bude muset řízení o ní přerušit. To, že řízení o žádosti stěžovatel přerušil až dne 26. 3. 2020, bylo dáno situací, která kolem vyhlášení nouzového stavu nastala. O skutečnosti, že byl stěžovatel připraven o žádosti žalobkyně rozhodnout, svědčí i to, že rozhodnutí o žádosti vydal neprodleně po odpadnutí překážky, tedy po skončení nouzového stavu. Podle stěžovatele žaloba proti jeho nečinnosti podaná dne 26. 3. 2020 důvodná nebyla. Navíc podáním žaloby na ochranu proti nečinnosti za popsanych okolností zřejmě došlo také ke zneužití práva.

[4] Usnesení o přerušení správního řízení bylo zástupci žalobkyně sice formálně doručeno prostřednictvím systému datových schránek až dne 30. 3. 2020, zástupce žalobkyně se nicméně do datové schránky přihlásil již dne 26. 3. 2020 (skrže pověřenou osobu bez oprávnění číst obsah zprávy, či skrže mobilní aplikaci, což nezpůsobilo doručení usnesení o přerušení řízení), tedy v den, kdy podal žalobu na ochranu proti nečinnosti. Stěžovatel tak zpochybnil důvodnost a účelnost podání žaloby. Současně namítal, že mu byla upřena možnost požádat s ohledem na znalost procesního stavu věci o nepřiznání náhrady nákladů řízení pro důvody zvláštního zřetele hodné (§ 60 odst. 7 s. ř. s.). V této souvislosti poukázal na shodný postup zástupce žalobkyně v dalších 65 případech.

[5] Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil, řízení o žalobě zastavil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před krajským soudem.

III.

[6] Na úvod Nejvyšší správní soud připomíná, že ačkoli stěžovatel kasační stížnost formálně opírá také o důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., je-li kasační stížností napadeno usnesení krajského soudu o zastavení řízení, přichází pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS).

[7] Obdobnými případy stěžovatele se Nejvyšší správní soud zabýval již v řadě svých usnesení (např. ze dne 10. 2. 2021, č. j. 2 Azs 268/2020 - 21, ze dne 14. 1. 2021, č. j. 5 Azs 214/2020 - 33, ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 279/2020 - 37, vše ze dne 29. 7. 2020, č. j. 6 Azs 190/2020 - 30, č. j. 6 Azs 191/2020 - 27, č. j. 6 Azs 193/2020 - 20 a č. j. 6 Azs 202/2020 - 21, ze dne 14. 8. 2020, č. j. 8 Azs 76/2020 - 49, ze dne 5. 8. 2020, č. j. 2 Azs 202/2020 - 34, či ze dne 5. 8. 2020, č. j. 2 Azs 207/2020 - 31). Od závěrů učiněných v těchto usneseních Nejvyšší správní soud neshledal důvod se odchýlit ani v nyní posuzovaném případě.

[8] Podle § 46 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s. soud usnesením odmítne podaný návrh, jestliže *byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou*.

[9] Podle § 102 s. ř. s. *kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto*

pokračování

rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení takového rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále uvedeno jinak.

[10] Z povahy kasační stížnosti jakožto „opravného prostředku“ vyplývá, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím krajského soudu vyhověno, případně kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná újma na jeho právech (§ 102 s. ř. s.). Ve vztahu k rozhodnutí krajského soudu, jímž se řízení končí, lze z pohledu žalovaného jako stěžovatele rozlišit v zásadě jen dvě právně rozdílné situace: žalobě bylo vyhověno, nebo nikoliv. Bylo-li by žalobě proti nečinnosti vyhověno, vyvolalo by to určitý právní účinek ve sféře žalovaného správního orgánu, neboť by mu bylo nařízeno vydat rozhodnutí ve věci. Kasační stížnost by tak byla „subjektivně přípustná“. Oproti tomu, nevyhově-li krajský soud žalobě - ať už z důvodů procesních (jako tomu bylo v nyní posuzované věci) nebo z důvodů meritorních, z pohledu žalovaného správního orgánu ke změně nedochází a žalovanému žádná újma nevzniká. Újma přitom nemůže spočívat v rozhodnutí o nákladech řízení. Takové rozhodnutí je akcesorickým výrokem soudu, který nelze napadnout samostatnou kasační stížností (§ 104 odst. 2 s. ř. s.). Nelze-li připustit přezkum rozhodnutí krajského soudu o nákladech řízení bez přípustné kasační námitky proti výroku v meritu věci (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 - 64, publ. pod č. 2116/2010 Sb. NSS), není ani možné uznat tvrzenou újmu plynoucí z výroku o nákladech řízení jako relevantní újmu pro posouzení přípustnosti kasační stížnosti jako takové.

[11] Obdobnou situací (spočívající v zastavení řízení o nečinnosti žalobě pro její zpětvzetí s ohledem na pozdější chování žalovaného) se ve svém nedávném usnesení ze dne 26. 3. 2020, č. j. 9 Afs 271/2018 - 52, publ. pod č. 4024/2020 Sb. NSS, zabýval také rozšířený senát Nejvyššího správního soudu. K neexistenci myslitelné újmy žalovaného, a tedy k jeho nemožnosti podat kasační stížnost, rozšířený senát v bodě [51] uvedl: *„Relevantní újmu však nelze shledat ani v případě, kdy žaloba sice není zamítnuta (pro žalovaného obecně nejprůzračnější možný výsledek každého soudního sporu), ale soudní řízení je skončeno jinak, aniž by žalobě bylo, byť jen z malé části, vyhověno. Takovými rozhodnutími jsou v soudním řízení správním typicky usnesení o odmítnutí žaloby nebo o zastavení řízení.“* Podrobný výklad tzv. „subjektivní nepřípustnosti“ kasačních stížností rozšířený senát v bodě [60] zobecnil v následující závěr: *„Žalovaný správní orgán je osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení podle § 47 písm. a) s. ř. s.; taková kasační stížnost musí být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) za použití § 120 s. ř. s.“*

[12] Citované závěry rozšířeného senátu plně dopadají také na nyní projednávaný případ, a proto Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost žalovaného jako podanou osobou zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) za použití § 120 s. ř. s.].

[13] Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že ačkoli se z důvodu odmítnutí kasační stížnosti nemohl věcí meritorně zabývat, a tedy ani řešit stěžovatelem vznesené námitky týkající se případného procesního pochybení krajského soudu, nad rámec shora uvedeného upozorňuje, že právě s ohledem na nepřípustnost kasačních stížností žalovaného správního orgánu v případech obdobných tomu v nyní souzené věci leží těžiště odpovědnosti za rozhodovací činnost primárně na krajských soudech. Umožnění stranám vyjádřit se před

rozhodnutím věci k požadované náhradě nákladů řízení přitom může v konkrétní věci přispět k zamezení možnému zneužití práva a ke zjištění okolností vedoucích soud k aplikaci § 60 odst. 7 s. ř. s. a k rozhodnutí o nepřiznání náhrady nákladů soudního řízení pro existenci důvodů zvláštního zřetele hodných.

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. března 2021

Mgr. David Hipšr
předseda senátu